

tiver, at Rønne Skole var den, der dog nærmest af Latinsfolerne egnede sig til ikke at blive en udvidet Skole. Da dette nu er saa ubestemt begrundet af ham, og den ærede Landsstingsmand ikke paa sit Foredrag vil støtte noget Andragende, saa troer jeg ikke at burde gaae ind paa de i denne Anledning fremsførte Vittringer. Jeg skal derfor holde mig til de 2 Ændringsforslag, som den ærede Landsstingsmand har ankyndiget, hvoraf især det ene især allerede er omhandlet i det andet Thing ved Lovens Forhandling.

Den ærede Landsstingsmand fremhævede, at en agtet Rigsdagsmand, der ifølge sin Stilling var nøie bekendt med Forholdene, varmt havde anbefalet dette, og han haabede dette ogsaa anbefalet af en sagkyndig Mand her i Thinget. Forsaavidt man nu skal henvisse til Personligheder, saa maa jeg dog bemærke, at den afgaaede Cultusminister, som nu er Inspecteur ved de lærde Skoler og visselig er inde i deres Forhold, aldeles erklærede sig imod samme og fik en afgjørende Majoritet iblandt de Skolemænd, som sad i Folkethingets Udvalg og tiltraadte hans Anskuelse. Jeg kan naturligvis kun forelægge de samme Indvendinger mod dette Ændringsforslag, som bleve fremsatte i det andet Thing. Det vil maaskee være Thingets Medlemmer bekendt, at der slet ikke kan fordres Adgang til de udvidede Skolers Afgangsklasse for Nogen, om han ogsaa vil underkaste sig hvilkensomhelst Prøve af Skolens egne Lærere, saa megen Vægt har man lagt paa, at der ikke skulde finde nogen Afbrydelse Sted i Underviisningen paa et saa seent Stadium, som Overgangen til Afgangsklassen. Idet det andet Thing nu søgte at skaffe Bornholms Beboeres Børn, der ville studere, den størst mulige Leilighed til paa Den at erholde den fornødne lærde Underviisning, saavidt ssee kunde efter Forholdene, saa gif man ind paa at ophæve denne Bestemmelse, saaledes at de kunne fordre Adgang til Afgangsklassen, som tildeels omfatter det første Aars Studeringer ved Universitetet i ældre Tider. Men Inspecteuren for Skolevæsenet og andre Skolemænd meente, at de ikke skulde kunne paatynges den Skole, hvis Afgangsklasse de vilde gaae ind i ved en Examen af andre Lærere; man indvendte ikke

Meget imod, at der kunde indrømmes Rønne Skole, at den kunde holde Afgangsexamen for 6te Klasse, saaledes at de ikke behøvede at tage denne Examen om igjen i den udvidede Skoles 6te Klasse; men det var ikke det, det kom an paa, men derimod paa, om man skulde give Rønne Skole, som faaer et tarveligt Underviisningspersonale hvad de lærde Fag angaaer, idet det maa forudsættes, at Rectoren nærmest er en realistisk dannet Mand, nærmest er beskiftet for Realskolen, som er Hovedsagen, saa at man altsaa i Rønne Skole kun kan forudsætte et Par Adjuncter, maaskee senere en Overlærer — skjøndt det mener dog den ærede Landsstingsmand at være overflødig — som beskæftige sig med de lærde Fag, om man skulde, siger jeg, give denne Skole Ret til ved sin Examen at foreskrive samtlige Rigets udvidede Skoler, at modtage de saaledes fra Rønne Skole dimitterede Disciple; det var noget, som disse Skolemænd ansaae for usoreneligt med samtlige lærde Skolers Lær; derfor meente de, at de vel skulde kunne fordres optagne, men at de skulde bevise i den Skole, hvori de vilde optages, at de havde den fornødne Modenhed. Mig synes endnu bestændig, uagtet jeg ikke skal tillegge min Mening stor Vægt, da jeg ikke er Skolemænd, at det er det Naturlige. Tingen vil forøvrigt heller ikke have den Banfælighed for Rønne Skole, som det kunde synes, nemlig at det skulde have nogen sær Banfælighed at faae dens Disciple anbragte i Afgangsklassen i en udvidet Skole. Det Naturlige vil være, at Rønne Skole, navnlig dens Philologer, sætte sig i Forbindelse med en bestemt udvidet Skole s. Ex. Frederiksberg, hvortil de fleste Bornholmere i ældre Tid ere gaaede, og naar de saaledes aftale den samme Underviisningsplan, navnlig at de samme Auctorer læses, og Disciplene forøvrigt ere vel forberedte, saa seer jeg ikke, at der kan være nogen stor Banfælighed ved, at de underkaste sig en Prøve i denne udvidede Skole.

Hvad angaaer Antallet af Adjuncter, da bemærkede den ærede Landsstingsmand selv, at der skulde antages Til lærere. Han opfordrede mig tillige at meddele, hvorledes jeg tænkte mig Underviisningen ordnet. Dertil